

Vicerektorat d'Igualtat i Acció Social

Informe de sostenibilitat 2018-2019

**El compromís de la Universitat
de Barcelona amb els ODS**

Versió resumida

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Informe de sostenibilitat 2018-2019

**El compromís de la Universitat
de Barcelona amb els ODS**

Versió resumida

UNIVERSITAT_{DE}
BARCELONA

Índex

Presentacions del rector i del president del Consell Social	5
Introducció	7
Abreviacions	8
El compromís amb els ODS	9

La Universitat de Barcelona	10
Serveis prestats, àmbits de coneixement i tipologia d'alumnat	12
Mida de la UB	14
Grups d'interès i la seva participació en la universitat	15

Governança	16
Estructura de govern i composició dels òrgans de govern	18
Estructures i estratègia en responsabilitat social i en desenvolupament sostenible	19
El Pla estratègic de la UB	20

Docència i recerca	22
Informació sobre la docència	24
Informació sobre la recerca	27
Divulgació científica i impacte en els mitjans de comunicació i les xarxes socials	31
Situació en el context universitari	34
Internacionalització	35

Compromís social	40
Responsabilitat amb els treballadors	

Perfil dels treballadors	44
Jubilacions i baixes voluntàries	46
Condicions i eines de gestió laboral	46
Retribucions	51
Formació	52
Foment del comportament i els hàbits saludables	55
Diversitat	57

Responsabilitat amb l'alumnat	
Preu dels estudis, beques i ajuts	62
Alumnat amb necessitats educatives específiques	63
Igualtat	67
Sindicatura de Greuges de la UB	69

Responsabilitat amb l'entorn

Infraestructures i impacte en l'entorn	72
La Universitat com a espai generador d'opinió i debat	73
Solidaritat	73
Cultura	76
Voluntariat	77
Antics alumnes	78
Universitat de l'Experiència	79
Proveïdors	81
Projectes d'aprenentatge servei	82

Economia 84

Entitats que figuren en els estats financers consolidats	86
Fluxos monetaris	86

Compromís ambiental 87

Índex dels ODS 89

No es pot facilitar la informació referent a l'impacte mediambiental i el tractament de la seguretat i la salut de la Universitat, atès que els darrers mesos l'Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient, encarregada de subministrar aquesta informació, ha centrat els esforços a fer front a la crisi generada per la COVID-19 i, per tant, no ha pogut transmetre la informació sol·licitada. Alhora, aquesta manca d'informació ha provocat que els impactes en els ODS tampoc no s'hagin pogut reflectir completament (s'han recollit només els impactes demostrables d'acord amb la informació mostrada).

Aquest document conté una novetat important: s'hi ha pogut incorporar informació rellevant de l'Àrea d'Organització i Recursos Humans que no havia arribat a temps per a l'*Informe de sostenibilitat* sencer en versió electrònica, com per exemple la referent a les retribucions dels treballadors, a les diferències de càrrec i salarials entre dones i homes (sostres de vidre), a la diversitat en els òrgans de govern i en el conjunt de la plantilla, o als permisos de maternitat i paternitat.

Aquesta nova informació també es penjarà al web de responsabilitat social de la Universitat de Barcelona (<http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/index.html>) en format PDF, com a complement de l'*Informe de sostenibilitat* sencer publicat en versió electrònica.

Presentacions del rector i del president del Consell Social

La Universitat de Barcelona presenta el seu onzè *Informe de sostenibilitat* (fins ara anomenat *Memòria de responsabilitat social*), d'acord amb el seu ferm compromís amb el desenvolupament sostenible i amb la transparència.

L'elaboració d'aquest informe, així com la resta de l'activitat universitària, s'ha vist condicionada per la pandèmia de COVID-19, que ha limitat les possibilitats de generar i obtenir informació que habitualment s'inclou en aquest document. I és que, els darrers mesos, el món ha hagut d'afrontar una situació imprevista i sense precedents que ha requerit (i requerirà) molts esforços de tota la societat per fer-hi front i per limitar-ne els efectes, que ja es preveuen devastadors. La Universitat, com sempre, estarà al costat de les persones: mirarà de contribuir a mitigar els impactes negatius de la pandèmia en el conjunt de la societat, amb especial atenció a la seva comunitat universitària.

A les pàgines següents trobareu informació exhaustiva sobre la governança de la Universitat, la docència i recerca, el compromís social i l'economia, entre d'altres. Com a novetat, vull destacar que, per primera vegada i malgrat les circumstàncies esmentades, la UB recull les seves contribucions en relació amb els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) definits per les Nacions Unides, amb els quals està fermament compromesa. L'elaboració del Pla d'acció en ODS i la creació de l'aliança interuniversitària CHARM-EU són dos bons exemples d'aquest enfocament nítid cap al desenvolupament sostenible.

Sens dubte, aquest informe proporciona una idea completa dels molts esforços i recursos que la Universitat de Barcelona destina a construir una institució cada dia més responsable i compromesa amb els grans objectius que la humanitat abordarà durant la propera dècada.

Us convido a llegir l'*Informe de sostenibilitat 2018-2019*, que de ben segur us ajudarà a conèixer una mica millor la Universitat de Barcelona.

Joan Elías i García,
rector de la UB

Un curs més, la Universitat de Barcelona presenta la seva memòria de responsabilitat social, per primer cop amb la denominació d'*Informe de sostenibilitat*, en concordança amb el compromís de la institució amb el desenvolupament dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Aquest curs s'han aprovat les metes que la Universitat es planteja assolir en relació amb els ODS, i els cursos vinents s'avaluarà quina ha estat la resposta de la institució als reptes que planteja la transformació global i la seva aportació al desenvolupament de l'Agenda 2030.

Des del Consell Social posem l'èmfasi en la dimensió social de la Universitat i en el seu compromís per contribuir al desenvolupament econòmic, social, cultural i ambiental de la nostra societat. Aquest informe ho fa evident i aporta una visió integrada del conjunt de l'activitat universitària. També és un magnífic instrument per donar-ho a conèixer al conjunt de la ciutadania i per fer palès que els recursos que la societat aporta i que fan possible l'activitat universitària són una inversió estratègica de país.

Com cada curs, des del Consell Social agraïm a tota la comunitat universitària la feina duta a terme i oferim el nostre suport per al desenvolupament d'una docència i una recerca socialment responsables.

Joan Corominas Guerin,
president del Consell Social

Introducció

El curs 2018-2019 la Universitat de Barcelona, per primera vegada i després de deu edicions, publica una versió en paper de l'*Informe de sostenibilitat*, anteriorment anomenat *Memòria de responsabilitat social* (la denominació ha canviat per coherència amb la tendència actual a entendre la sostenibilitat des d'una perspectiva global, no centrada únicament en l'àmbit ambiental).

La versió en paper complementa l'electrònica, que es fa ininterrompudament des del curs 2008-2009, i ofereix la informació en un format més amè i accessible als usuaris. La principal diferència entre els dos formats és la llargada (171 pàgines enfront de 92), atès que en la versió en paper:

- la descripció dels impactes de la UB és molt més breu (s'ofereix informació més genèrica);
- s'elideix la informació sobre els objectius (tant sobre l'estat d'assoliment dels objectius marcats com sobre els objectius establerts per als propers anys);
- s'ometen els estàndards i continguts de la GRI (no es facilita cap taula que indiqui on està reportada la informació dels diferents continguts de la GRI, però continua apareixent gran part de la informació sol·licitada per la GRI perquè, per elaborar aquest document, s'ha partit de la versió electrònica);
- es presenta la informació en un format més visual, i
- no es mostra l'evolució temporal de la informació, és a dir, no s'expliciten els canvis succeïts els darrers quatre anys, sinó que únicament es reporta la informació referent al curs 2018-2019.

Ateses aquestes diferències, es recomana que qui vulgui conèixer amb detall els impactes de la UB consulti la versió completa del document, que es pot trobar al web següent:

<http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/memoria.html>

Abreviacions

ApS	aprenentatge servei	R+D+I	recerca, desenvolupament i innovació
BRD	beca de formació en recerca i docència	RRI	recerca i innovació responsables
CRAI	Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació de la Universitat de Barcelona	RS	responsabilitat social
CRUE	Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles	SAE	Servei d'Atenció a l'Estudiant de la Universitat de Barcelona
DS	Desenvolupament sostenible	TFG	treball final de grau
EUB	Estatut de la Universitat de Barcelona	TFM	treball final de màster
ETC	equivalent a temps complet	TIC	tecnologies de la informació i la comunicació
FBG	Fundació Bosch i Gimpera	UB	Universitat de Barcelona
GRI	Global Reporting Initiative (institució creadora de la primera guia per elaborar memòries de sostenibilitat)		
IDP-ICE²	Institut de Desenvolupament Professional de la Universitat de Barcelona		
IL3	Institut de Formació Contínua de la Universitat de Barcelona		
OCI	Oficina de Control Intern, Riscos i Responsabilitat Social Corporativa de la Universitat de Barcelona		
ODS	objectius de desenvolupament sostenible		
ONG	organització no governamental		
ONCE	Organització Nacional de Cecs Espanyols		
OSSMA	Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient de la Universitat de Barcelona		
PAS	personal d'administració i serveis		
PCB	Parc Científic de Barcelona		
PDI	personal docent i investigador		

² Abans anomenat simplement ICE (Institut de Ciències de l'Educació).

El compromís amb els ODS

La UB vol que el seu compromís amb els ODS sigui un dels trets bàsics de la seva identitat, com així es recull al Pla estratègic UB 2030. Una de les primeres decisions preses en aquesta direcció és la creació de la figura de la delegada del rector per a la sostenibilitat, encarregada de connectar l'activitat de la Universitat amb aquests objectius, especialment mitjançant el Pla d'acció en ODS de la Universitat, que actualment s'està acabant d'elaborar.

Aquest pla s'estructura en cinc àmbits:

- Governança
- Docència i aprenentatge
- Recerca i transferència
- Compromís social
- Compromís ambiental

Dins de cada àmbit, s'han definit unes metes generals relatives als ODS que la Universitat vol satisfer. Alhora, cada meta té vinculades unes accions, que són les que determinaran si s'ha satisfet l'objectiu o no. Per avaluar-ho, es crearan una sèrie d'indicadors que ajudaran a mesurar el grau de compliment d'aquestes accions.

Així doncs, el Pla d'acció en ODS serà, durant els propers anys, el que estructurarà el compromís de la UB amb els objectius establerts per les Nacions Unides i el que ajudarà a visualitzar, de manera nítida, els vincles entre l'activitat de la Universitat i aquests objectius.

En consonància amb aquest compromís institucional, el present *Informe de sostenibilitat* és el primer, després de **deu edicions**, que recull els principals impactes de la UB respecte dels ODS: a les properes pàgines s'explicita quines de les accions descrites tenen un impacte clar i directe en aquests objectius globals. En el cas de les accions, actuacions i unitats que es descriuen en diversos capítols, el seu vincle amb els ODS s'explicita només una vegada (normalment, allà on apareix per primer cop o a l'apartat en què es descriu amb més detall). Així mateix, al final de l'*Informe* hi ha una taula en què es concreta a quins ODS (i les seves metes) la UB considera que contribueix i a quina pàgina concreta de l'*Informe* es pot trobar el vincle existent. Lògicament, a la taula només apareixen les contribucions que siguin verificables al present informe i, per tant, aquelles contribucions que han quedat recollides a l'*Informe de sostenibilitat 2018-2019* sencer¹ però no han aparegut en aquesta versió resumida i en paper, s'han omès.

¹ http://www.ub.edu/responsabilitatsocial/docs/ca/Informe%20sostenibilitat_2018-2019_cat.pdf

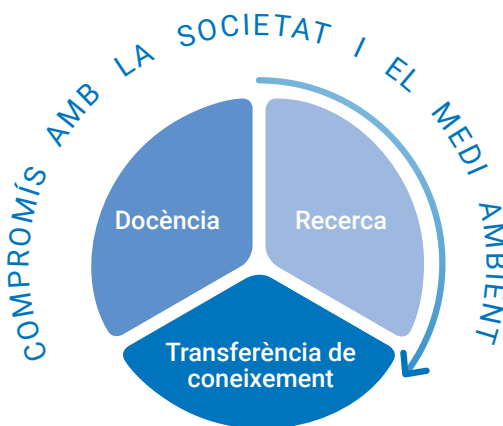

LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

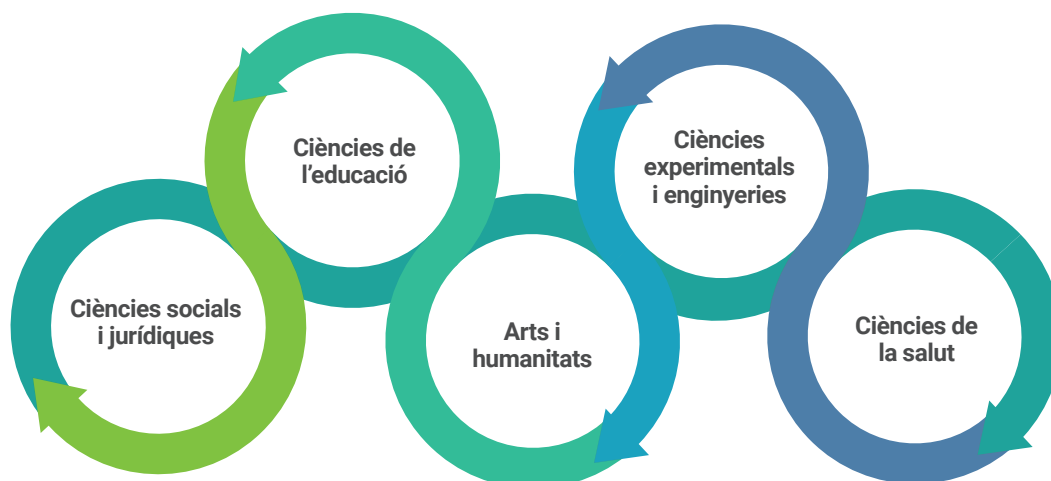
Serveis prestats, àmbits de coneixement i tipologia d'alumnat

Serveis prestats

Font: OCI

Àmbits de coneixement

Font: OCI

Tipologia d'alumnat

Com que la UB és una universitat pública catalana, primordialment s'adreça als joves de Catalunya i de la resta de l'Estat espanyol que, independentment del seu estatus socioeconòmic, volen cursar estudis universitaris. En els màsters, postgraus i programes de doctorat, però, és molt activa la política de captació d'estudiants internacionals.

Contribució als ODS 4, 5 i 10

El sistema d'accés al sistema universitari públic català...

Metes 4.3 i 4.5. Està regulat de manera que garanteix l'accés d'homes i dones en igualtat de condicions. Ajuda també a reduir la disparitat de gènere en l'educació superior.

Meta 5.1 Ajuda a posar fi a la desigualtat entre homes i dones en l'accés a l'educació superior.

Metes 10.2 i 10.3 Promou la inclusió social i econòmica de totes les persones, independentment de la seva edat, sexe, discapacitat, raça, ètnia, origen, religió, situació econòmica o qualsevol altra condició. També contribueix a garantir la igualtat d'oportunitats.

Mida de la UB³

Les dades següents reflecteixen la mida de la UB com a organització.

PDI	6.375 (3.025 dones i 3.350 homes)
PAS	2.408 (1.543 dones i 865 homes)
Total de treballadors	8.783 (4.568 dones i 4.215 homes)
Estudiants de grau*	46.749 (42.165 en centres propis i 4.584 en centres adscrits)
Estudiants de màster universitari	7.437 (5.635 en centres propis i 1.802 en centres adscrits)
Estudiants de postgrau propi	10.115
Investigadors en formació	4.690
Total d'estudiants**	76.743
Estudiants que s'han graduat*	7.991 (7.167 en centres propis, 43 de títol propi i 781 en centres adscrits)
Estudiants que han obtingut un màster universitari	4.339 (3.530 en centres propis i 809 en centres adscrits)
Tesis doctorals llegendes	599
Ingressos***	432.740.259,01
Despeses***	426.393.241,23
Graus****	75 (63 en centres propis i 12 en centres adscrits). Hi ha també 12 itineraris d'estudis simultanis.
Màsters universitaris	157 (146 en centres propis i 11 en centres adscrits)
Cursos de postgrau	902
Programes de doctorat	48
Superfície construïda	682.800 m ²
Campus	6
Centres adscrits	9

* Dins dels centres propis hi ha comptabilitzats els estudiants d'investigació privada.

** Se n'han exclòs els estudiants de postgrau i de formació continuada gestionats per la UB i l'IL3 conjuntament, i també els estudiants dels centres adscrits.

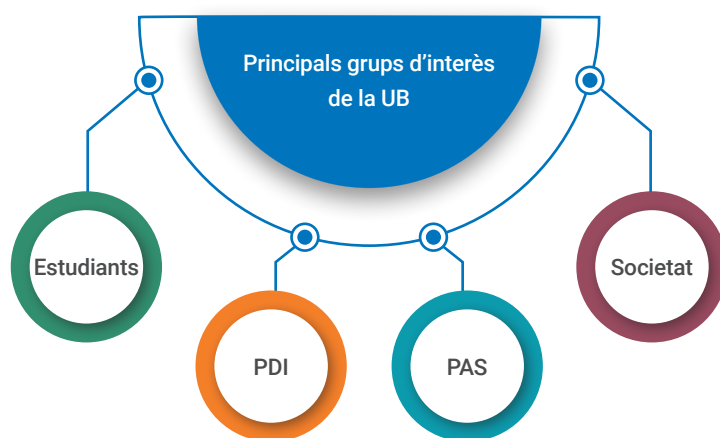
*** Són dades provisionals a 31 de març de 2020.

**** S'hi ha inclòs el títol propi d'investigació privada, malgrat que no és un grau.

Font: Elaboració de l'OCI a partir de dades de Recursos Humans, Finances, la Memòria UB 2018-2019 i les dades estadístiques de la Memòria del curs 2018-2019.

³ Les dades referides a aspectes acadèmics són del curs 2018-2019; les dades de recerca són del 2018 (correspondria donar les del 2019, però de recerca sempre es donen dades de l'any anterior a la resta d'unitats, ja que quan s'elabora aquest informe encara no es disposa de dades prou actualitzades), i les dades econòmiques i de personal són de 31 de desembre de 2019 (les dades econòmiques són provisionals).

Grups d'interès i la seva participació en la universitat

Font: OCI.

Els 4 principals grups d'interès de la UB estan identificats i participen en els diversos òrgans de govern de la Universitat mitjançant els seus representants.

Hi ha molts altres grups amb els quals la Universitat té relació (proveïdors, Ajuntament de Barcelona, Estat espanyol, Unió Europea, empreses, etc.), però no se'ls ha identificat formalment com a grups d'interès i tampoc no formen part dels òrgans de govern de la institució.

L'existència d'òrgans de govern *multistakeholders* demostra la ferma voluntat de la UB de relacionar-se amb els seus grups d'interès. Aquesta relació permet als representants dels grups d'interès tenir veu i vot en la presa de decisions i en les polítiques implementades per la UB.

Els grups d'interès de la Universitat també tenen un paper rellevant en l'elaboració de l'*Informe de sostenibilitat*. L'OCI, que és l'encarregada de redactar-lo, abans d'iniciar tot el procés de recollida d'informació es va reunir amb els representants del PAS, del PDI, dels estudiants i de la societat proposats en la primera reunió de la Comissió de DS⁴ i va acordar quins continguts s'incorporarien a l'*Informe* i quins no.

Contribució a l'ODS 16

Meta 16.7 La capacitat dels grups d'interès de la UB d'influir en la presa de decisions de la Universitat, gràcies a la seva participació en els òrgans de govern, contribueix a l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives.

⁴ A la reunió hi va assistir un representant sindical del PAS, un membre del Consell Social com a representant de la societat, i una professora amb expertesa en l'àmbit de l'ApS com a representant del PDI. La Comissió va intentar repetidament posar-se en contacte amb el representant dels estudiants perquè també assistís a la reunió, però no va obtenir cap resposta.